

שלום רב,

להלן מקבץ הודעות ועדכונים מטעם פורום ה-15 בנושא סביבה וקיימות:

הודעות חשובות
<p>ב-13/09 יתקיים מפגש של הפורום העירוני לבנייה ירוקה ותכנון בר-קיימא של פורום ה-15 בנושא עצים בעיר. המפגש יתקיים בזום, ובמהלכו נכיר את "המרכז לייעור עירוני והצללה" במועצה לבנייה ירוקה, את פעילותו ואת הכלים, המידע והתכניות שהוא מספק לעיריות. נכיר דוגמאות מערים המקדמות את הנושא ואת הצעדים הנוספים המתוכננים בתחום. לפרטים נוספים פנו אלינו ולהרשמה לחצו כאן.</p>
עדכונים
<p>משרד האנרגיה והתשתיות פרסם את רשימת הרשויות המקומיות שזכו בקול הקורא לתכנית לגיבוש תכניות פעולה לאנרגיה מקיימת בשלטון המקומי ("המאיץ 2"). לקריאת הידיעה המלאה באתר המשרד לחצו כאן.</p> <p>מרכז המחקר והמידע של הכנסת פרסם סקירה בנושא תמיכה ממשלתית בתוכניות היערכות לשינוי האקלים ברשויות המקומיות. על-פי הדו"ח, מסוף שנת 2020 היו חמש מסגרות לתמיכה ממשלתית בהכנת תכניות היערכות מקומיות לשינוי אקלים, בהן השתתפו או משתתפות 64 רשויות מקומיות (ב-25% מהרשויות המקומיות בישראל, וכ-50% מתושבי ישראל). ניתן לעיין בדו"ח באתר המרכז בקישור כאן.</p> <p>משרד האנרגיה והתשתיות פרסם החודש מדד ראשון של ייצור אנרגיות מתחדשות לפי רשות מקומית. הכלי מציג את פוטנציאל הייצור הסולארי בשטחי הרשויות המקומיות בישראל בגגות מבנים קיימים ואת אחוז מימושו בשטח כל רשות מקומית, וייחודו הוא במיקוד במרחב הבנוי ובדו-שימוש. המדד יכול להוות כלי עבודה מועיל ולסייע לקידום אנרגיה מתחדשת עבור הרשויות. למדד לחצו כאן.</p> <p>בחודש מאי קיים פורום ה-15 יום עיון בנושא "ניהול והערכת סיכונים אקלים בעיר". המפגש התמקד בכלים מקצועיים שעומדים לרשות העיריות במתן מענה מיטבי בשגרה ובחרום - שימוש בתחזיות, הכנת מיפויים של האיומים השונים במרחב והפריסה של האוכלוסיות בעיר על מאפייניהן השונים, ביצוע הערכה של הסיכונים – הסביבתיים, הבריאותיים, החברתיים, הפיננסיים, ועוד, וניתוח של מאפייני הפגיעות המקומיים בהתאם ליכולת ההכלה של העיר והמרחב הציבורי. לסיכום המפגש לחצו כאן.</p> <p>בחודש יוני התקיימה סדנה בינלאומית שעסקה בהיבטים תכנוניים בהתמודדות עם חום עירוני, בהובלת מינהל התכנון בשיתוף עם פורום ה-15, האיחוד האירופי, הטכניון, אונ' בן-גוריון ואונ' תל-אביב. בסדנא השתתפו מומחים מיוון, איטליה וספרד. לקריאת סיכום המפגש לחצו כאן.</p> <p>פורום האנרגיה לרשויות המקומיות של משרד האנרגיה, קיים באוגוסט מפגש שעסק בנושא הזדמנויות לרשויות מקומיות בתחום האגירה. במהלך המפגש הוצג מודל כלכלי לתמחור גגות משולבי אגירה וכן ניסיון מהשטח בהטמעה של מערכות אגירה במוסדות ציבור באילת. לצפייה בהקלטת המפגש לחצו כאן.</p>

ההרשמה לתחרות "ISRAEL EARTH PRIZE" נפתחה. הפרס, עד מיליון ₪, מיועד לתמיכה במיזם שפועל למען הסביבה. ההגשה אפשרית עבור עמותות, יזמים/יזמיות או סטארטאפים או גופי מחקר שפועלים באחד הנושאים הבאים: ניהול פסולת וכלכלה מעגלית, אנרגיה ואקלים, חינוך, הסברה ושינוי התנהגות, זיהום וניטור וכן ניהול משאבי טבע. [למידע נוסף והגשה לחצו כאן.](#)

ארגון ה-OECD פרסם דו"ח הבוחן את הביצועים הסביבתיים של ישראל בעשור האחרון, המצביע על ביצועים נמוכים בהיבטים מרכזיים של הגנה על הסביבה והגנת אקלים בהשוואה לשאר חברות הארגון. מהדו"ח עולה כי ישראל לא תוכל לעמוד ביעדי האקלים שהציבה לעצמה, עקב מחסור בתקציב משמעותי לנושא ופערי סנכרון בין משרדי הממשלה. הדו"ח כולל שורת המלצות על צעדים נדרשים בעיקר בתחומי האנרגיה, הפסולת, הכלכלה והרגולציה. לקריאת [כתבה בכלכליסט בנושא לחצו כאן](#), [לעיקרי הדו"ח בעברית כאן](#), ו**לדו"ח המלא של ה-OECD כאן.**

באפריל פורסמה **התכנית האסטרטגית להצלחה ולקירור במרחב העירוני באמצעות עצים**, על-ידי **המועצה הלאומית לכלכלה, המועצה הישראלית לבנייה ירוקה, משרד הגנ"ס ומשרד החקלאות ופיתוח הכפר.** התכנית הינה מסמך ייחודי וראשוני המשרטט את האסטרטגיה הממשלתית ליישום החלטת הממשלה הראשונה שהתקבלה בנושא בשנה שעברה (2022), מגדיר ערוצי פעולה אופרטיביים, ומתייחס ללוחות זמנים לביצוע ואחריות ליישום. התוכנית היא תוצאה של עבודת ארבעת צוותי העבודה הבין-משרדיים, בהם השתתף בין היתר **פורום ה-15**, שפעלו בהכנת וכתובת התוכנית הלאומית. [לקריאת הידיעה על אירוע ההתנעה של התכנית לחצו כאן](#), [ולתכנית המלאה כאן.](#)

ב-30 בנובמבר תיפתח **ועידת האקלים העולמית (COP28) באיחוד האמירויות**, שתמשך כשבועיים. הועידה מתכנסת בסימן המשך המאמצים העולמיים להגיע להסכם חדש שיחליף את הסכם פריז בין המדינות החברות, שיאפשר לצמצם את פליטות גזי החממה ברמה כזו שתגביל את העלייה בטמפרטורה העולמית הממוצעת למעלה וחצי לכל היותר. זאת לאחר שהניסיונות להגיע להסכם כזה במסגרת וועידת האקלים ב-2021 ו-2022 לא צלחו. מידע נוסף על תהליך המו"מ והחלטות ועידת שארם נמצא [כאן](#), וכתבה מסכמת על הועידה הקודמת [כאן](#). בנוסף למו"מ העולמי, ועידת דובאי תעסוק גם באתגרים האזוריים, לרבות מדבור, חום, ונושאים נוספים שרלוונטיים למזרח התיכון. האתר הרשמי של הועידה [כאן](#).

חשוב גם לדעת שהשנה יש ביקורת נרחבת על הועידה, בשל קיומה באיחוד האמירויות. הביקורת מתייחסת הן לסוגיית הפרות זכויות האדם המיוחסות למדינה והן להיותה אימפריית נפט, בעלת תרומה משמעותית לפליטות גזי החממה בעולם. לקריאה נוספת באתר המרכז את התארגנות המחאה לחצו [כאן](#).

קולות קוראים

משרד האנרגיה פרסם מחזור שני של הקול הקורא לתמיכה בפעולות יישום בתחום אנרגיה מקיימת. המשרד יקצה עד 5 מלש"ח לרשות מקומית לפרויקטים של התייעלות באנרגיה בנכסי הרשות, יישום פתרונות לאגירה, וכן פרויקטים מסוג "אימפקט", המאיצים התייעלות וייצור אנרגיה מתחדשת במשקי הבית, ובמגזר המסחרי והתעשייתי. המועד האחרון להגשת הצעות נדחה ל-19.09 בשעה 14:00. כמו כן, לאחרונה התפרסמו הבהרות ותשובות לשאלות במסגרת הק"ק וכן בעקבות השאלות שזונו כמה מהתנאים המופיעים בו, לרבות צמצום עומס הדרישות בעניין מיזמי אגירה. לעיון בפרטי [הקול הקורא לחצו כאן](#).

המשרד להגנת הסביבה פרסם שני קולות קוראים לתמיכה בהקמת מתקנים לטיפול בפסולת לשנים 2023-2025, שניהם פתוחים להגשה עד סוף שנת 2025, גם עבור רשויות מקומיות, לרבות איגודי

ערים. האחד עוסק בתמיכה בהקמה או שדרוג של מתקנים לטיפול פסולת בנייה, והשני מתמקד בתמיכה בהקמת מתקנים בתחומי יישובי החברה הערבית. לפרטים ראו [כאן](#), ו**כאן** בהתאמה.

המשרד להגנת הסביבה פרסם קול קורא לתמיכה **בתכנון סטטוטורי להקמת מתקנים לטיפול בפסולת עירונית פריקה ביולוגית ומתקני מיון לפסולת עירונית**. הקול הקורא כולל שלושה מסלולים המיועדים לשלבי התכנון השונים, ופתוח להגשות עד דצמבר 2026. [לעיון בפרטי הקול הקורא לחצו כאן](#).

כלים ומדריכים

השירות המטאורולוגי הישראלי פרסם במהלך חודש אוגוסט **עדכון לתרחישי ייחוס לאירועי מזג אוויר קיצוניים**, במטרה לאפשר היערכות טובה יותר. המסמך מתייחס לאירועי שלג וקרה, אירועי גשם קיצוניים, גלי חום ממושכים, סופות אבק ואובך וערפל, והוכן במקור ב-2015 ועודכן לאחרונה במרץ 2023, בו ישנו עדכון לאירוע עומס החום. [למסמך לחצו כאן](#).

מכון המחקר IIASA, המכון הבינלאומי לניתוח מערכות יישומיות השיק פורטל חדש עבור **הפרויקט שהוא מוביל תחת הכותרת "Climate Solutions Explore"**, שמטרתו למפות ולהציג מידע מעודכן על אפשרויות מיטיגציה, השלכות אקלימיות, רגישויות וסיכונים אקלימיים. בפורטל ניתן למצוא מידע חזותי בנושא אקלים והשפעותיו וכן כלים שימושיים נוספים. [לפורטל](#).

משרד החקלאות השיק אתר אינטרנט באמצעותו ניתן יהיה ליעל הליכי תכנון למניעת הצפות ושיטפונות – **המתודולוגיה לניהול סיכוני שיטפונות**. המתודולוגיה כוללת ארבע אסטרטגיות: מניעה, התאמה, הגנה והכלה. באמצעות האתר והמתודולוגיה שפותחה בשיתוף **עם אגמא - המרכז לאגני היקוות ונחלים** גופי תכנון, רשויות מקומיות ויזמים יכולים לצמצם נזקי שיטפונות. [לאתר לחצו כאן](#).

איגוד ערים דן לתברואה, המפעיל את פארק המחזור חירייה, **וחברת אקוטריידס בע"מ** פיתחו **מחשבון פליטות פחמן בתחום הפסולת**. המחשבון משמש את האיגוד ככלי לבחינת ביצועים, אסטרטגיות שונות ותרחישים עתידיים לטיפול בפסולת וכן לקבלת החלטות, אך אינו פתוח לציבור. [לקריאת המאמר לחצו כאן](#), [ולמצגת המרחיבה בנושא כאן](#).

[כלים נוספים מחכים באתר פורום ה-15, ממש כאן](#).

עדכוני בנייה ירוקה

ב-26.7 התקיים מפגש עמיתים של **הפורום העירוני לבנייה ירוקה ותכנון בר-קיימא של פורום ה-15**. המפגש הוקדש להצגת **המדיניות החדשה של הועדה המקומית ת"א-יפו בנושא תכנון ובנייה בני-קיימא** ולשיח עמיתים בנושא. סיכום המפגש יפורסם בקרוב.

ב-4.9 התקיים מפגש עמיתים נוסף של **הפורום העירוני לבנייה ירוקה ותכנון בר-קיימא של פורום ה-15** שהוקדש להצגת **המכון החדש לייצור אנרגיות מתחדשות** שהשיק משרד האנרגיה (בגרסת בטא), שמציג את היקפי הייצור של אנרגיה מתחדשת, על בסיס נתונים על היקף הייצור במערכות מותקנות לפי רשות מקומית וכן הערכת פוטנציאל הייצור, לפי רשות מקומית וסקטור (מגורים, תעסוקה, ועוד). במסגרת המפגש הוצג השיקולים והסוגיות שעלו בגיבוש ובניית הכלי, הועלו שאלות והצעות לטיוב והתקיים שיח עמיתים לגבי תוספות ושינויים שניתן לבצע, במטרה להפוך אותו לכלי שישרת את הרשויות המקומיות.

פורסם עדכון נוסף למאגר [המחקרים והפרסומים בתחום הבנייה הירוקה](#), שמרכז ועורך **פורום ה-15**. [ניתן לעיין במאגר המידע באתר האינטרנט שלנו בקישור כאן](#).

ב-1.9 נכנסה לתוקף [הפעמה השנייה בתקנות הבנייה הירוקה](#) (תקנות התכנון והבנייה (תכן הבנייה) (בנייה בת-קיימא), התש"ף-2020), שתחיל את חובת העמידה בכוכב אחד לפי ת"י 5281 גם על מבנים נמוכים. נזכיר כי [הערים החברות במדיניות הבנייה הירוקה המשותפת של פורום ה-15 לא נדרשות לבצע כל שינוי בדרישותיהן](#), מאחר שדרישות הפורום תואמות או מתקדמות יותר (תלוי בסוג המבנה) מאלה שנדרשות בתקנות הארציות.

מסגרת הפעולה של האו"ם שעוסקת בבנייה ירוקה ותכנון בר-קיימא (Global Alliance for Buildings and Construction (GlobalABC)) פרסמה את [דו"ח 2022 על סקטור הבנייה והשפעתו על משבר האקלים בראייה עולמית](#). הדו"ח בוחן את תרומתם של מבנים ותהליכי בנייה למשבר האקלים, מנתח את ההתקדמות שנעשתה בתחום זה בשנה האחרונה ומספק מידע שמטרתו לסייע ברתימתם של בעלי עניין בתחום זה לקידום שינוי. הדו"ח מצביע על כך שפליטות גזי החממה מתחום הבנייה גדלו ב-5% בממוצע ביחס לרמה שהייתה ב-2020 (בחישוב כלל עולמי) – מדד זה מתייחס לצריכת האנרגיה של המבנה במהלך "חיינו" (קרי ללא חישוב פליטות הפחמן הכרוכות בתהליך ייצור חומרי הבנייה ובתהליך הבנייה עצמו). [לעיון בדו"ח לחצו כאן](#).

לפני מספר חודשים הושק [מדריך לתכנון גגות ירוקים](#) אשר נכתב בשיתוף [המועצה הישראלית לבנייה ירוקה ומשרד הבינוי והשיכון](#). המדריך מציג את העקרונות המרכזיים לתכנון גגות ירוקים ומבהיר את הקשר בין מאפייני הגג הירוק לתועלות שהוא מניב. מטרתו היא לסייע לגורמים השונים אשר מעוניינים להקים גג ירוק כמו גם לרשויות לקבל החלטות לגבי מדיניות הגגות שלהן. [לעיון במדריך לחצו כאן](#).

בחודש דצמבר 2022 נכנס לתוקף תיקון לצו המכר, [המחייב את הצגת דירוג אנרגיה של יחידות דיור](#) חדשות במפרט חוק המכר. התקנות החדשות מחייבות את היזמים להציג את הדירוג האנרגטי של יחידת הדיור במעמד רכישת הדירה. התקנות יתרמו לשקיפות בענף הבנייה בישראל, יסייעו לאזרחים להשוות את צריכת האנרגיה של דירות בצורה פשוטה ויעילה, ויקדמו בנייה שתבטיח איכות חיים טובה לצד חיסכון באנרגיה. [לקריאת הכתבה בנושא לחצו כאן](#).

נזכיר כי המשרד להגנת הסביבה מפעיל ממשק BI מבנים ירוקים בישראל המציג מידע ונתונים אודות היקפי ופריסת [הבנייה הירוקה בארץ](#) והעמידה בתקן 5281. [לצפייה בממשק הנתונים לחצו כאן](#).

מנהל הפיתוח במשרד החינוך פרסם הנחיות והמלצות לתכנון מוסדות חינוך בהתאם לתקן הבנייה הירוקה. הפרסום הנ"ל אינו מהווה תחליף לדרישות התקן לגבי מבנה חינוך, מדובר במסמך שמתרגם חלק מהדרישות בתקן לשפה פדגוגית/תכנונית. [לעיון במסמך ההמלצות לחצו כאן](#).

יזמות עירונית

עיריית אשדוד השיקה בפעם השלישית את [קמפיין חוף רב פעמי](#). החל מהשנה, אסור להיכנס עם כלים חד פעמיים לחופי אשדוד. בסיוע המשרד להגנת הסביבה, העירייה חילקה כ-300 ערכות של כלים רב פעמיים וממשיכה בימים אלו בקמפיין הסברה בשיתוף עם איגוד ערים לאיכות סביבה אשדוד חבל יבנה ובסיוע מדריכים של רשות הטבע והגנים. [לצפייה בסרטון מוזמנים לכאן](#). לקריאה נוספת כנסו לעמוד הפייסבוק של [אבוקדו – קהילת הקיימות של אשדוד](#).

מתוך ההבנה כי שינויי האקלים משפיעים במידה הרבה ביותר על אוכלוסיות פגיעות, **עיריית כפר-סבא** מקדמת **הקמה של סניף אקלים**, ראשונה מסוגה בארץ, שמטרתה לתת מענה מהיר באירועי אקלים לאוכלוסיות פגיעות כגון קשישים, אנשים עם בעיות בריאות או דיור ואנשים הסובלים מעוני אנרגטי. במסגרת התכנית מגייסת העירייה מתנדבים ומכשירה אותם לתת מענה ראשוני לאוכלוסיות אלו. [פרטים נוספים אפשר למצוא כאן](#).

עיריית רחובות השיקה החודש את "פארק ההדרים", **פארק טבע עירוני** במזרח העיר, הכולל מרחבים ירוקים, עצי פרי ובריכת דגים אקולוגית. הפארק כולל 65 דונם, ומהווה אחת הריאות הירוקות הגדולות בעיר. [לחצו כאן לקריאת כתבה בנושא](#).

בחודש יוני נפתח **ברעננה "מרכז קנגרו" – מתחם חברתי ברוח הקיימות**, בדגש על שימוש חוזר ושיתופיות. המרכז הוקם כמיזם ללא מטרת רווח ומופעל בהובלת בני נוער מהעיר. במרכז פועלת חנות חברתית ומתקיימות פעילויות מגוונות לפרטים נוספים ראו [בעמוד של קיימות רעננה](#).

במסגרת **פרויקט היער העירוני** של **עיריית תל-אביב יפו**, העירייה מקיימת אירועי חלוקה ונטיעה של עצי פרי בחצרות של בתים משותפים ברחבי העיר, במטרה לסייע בקירור העיר, הרחבת ההצללה, ושיפור איכות האוויר ורווחת התושבים. עוד על פרויקט היער העירוני של תל אביב-יפו, הכולל תכנית נטיעה, טיפוח, שימור וחיזוק של העצים לטווח הארוך בתל-אביב ניתן לקרוא [כאן](#).

החל מחודש מאי **עיריית חולון** החלה לספק **שירות השאלה של כלי אוכל רב פעמיים** לשימוש התושבים באירועים רבי משתתפים. עוד על השירות אפשר לקרוא [כאן](#).

במסגרת התכנית להתמודדות עם משבר האקלים של **עיריית ירושלים** ערכה העירייה מיפוי של מידות החום ברחבי העיר על בסיס המיפוי תגבש העירייה מדיניות להצללה עירונית במטרה להפחית את אי החום העירוני ולקדם "איקלום" של רחובות עירוניים. [לקריאת הכתבה לחצו כאן](#).

כחלק מתכנית הייעור העירונית של **עיריית חיפה**, מקודם בימים אלה **פרויקט ייעודי בהובלת מחלקת הסביבה העירונית**, לנטיעת עצים בבתי הספר ברחבי העיר. מטרת הפרויקט היא להשריש את יתרונות העצים כבר בגיל הרך ולשפר את מרחבי החינוך. בשבועות הקרובים יינטעו כ-70 עצים בעשרה בתי ספר ברחבי העיר.

בחודש מאי חנכה **עיריית פתח תקווה מרכז מבקרים חדש** בתחנת המעבר באזור התעשייה ירקון. מרכז המבקרים צפוי לקיים פעילויות וסיורים לגנים ובתי הספר, במטרה להגביר את המודעות להשלכות הפסולת, החשיבות במיונה ובצמצום תופעת בזבז המזון. המרכז החדש צפוי להיפתח לסיורים של הציבור הרחב בקרוב. [עוד על מרכז המבקרים החדש ניתן לקרוא כאן](#).

לפני מספר חודשים, הבניינים המשותפים הראשונים באשדוד ובכפר-סבא **חתמו על הסכם במסגרת המיזם "שמש לכולם"**, פרויקט שמטרתו לסייע לתושבים בבניינים משותפים להתקין פאנלים סולאריים על גג הבניין, **ביוזמת הפורום הישראלי לאנרגיה**. אלה הצטרפו ל**באר-שבע**, שהייתה העיר הראשונה בה נחתם הסכם. [לקריאת הכתבה על ההתקנה בבאר-שבע לחצו כאן](#), לכתבת הארץ בנושא הפוטנציאל של גגות סולאריים בבניינים משותפים [לחצו כאן](#), ועוד על המיזם אפשר למצוא [באתר שמש לכולם](#).

עיריית גבעתיים קיימה במהלך מאי **חודש בנושא קיימות וסביבה**, במסגרתו נערכו בעיר מגוון פעילויות לעידוד מחזור, שימוש חוזר והקטנת צריכה בעיר. בין היתר, התקיימה **הדרכה וחלוקת קומפוסטרים**, וכן החל מחזור נוסף של **הקורס השנתי לפעילי סביבה** בגבעתיים. במהלך הקורס המשתתפים התחלקו לקבוצות עבודה, כאשר כל קבוצה צפויה לקדם יוזמה סביבתית בעיר.

עיריית רמת השרון השיקה שירות חדש לתושבים, המאפשר להם **להזמין הדרכה ייעודית בנושא מיחזור והפרדת פסולת עבור בתים משותפים**. מטרת ההדרכה הינה לצמצם את הפסולת העירונית וכן להדריך גם על קומפוסטרים לבניינים המעוניינים בכך. מידע נוסף [ראו באתר העירייה](#).

אנו מזמינים אתכם להעביר לנו חומרים ולשתף אותנו בפרויקטים מעניינים הנעשים בעירכם, לצורך הצגתם במידעון זה. את החומרים יש להעביר למייל – yaelv@forum15.org.il.

יזמות עירונית מהעולם

הפורום הבינלאומי לתחבורה פרסם החודש מדריך לקידום תחבורה בת-קיימא בערים, במטרה להגיע לאיפוס פליטות. [לסרטון וכתבה בנושא וכן למדריך המלא, לחצו כאן](#).

ברצלונה הפכה לעיר הגדולה הראשונה באירופה שהחליטה להטיל מס על שירותי משלוחים שמקורן מרכישות באתרי האינטרנט הגדולים (אמזון, עלי אקספרס ודומיהם), מה שמכונה "מס אמזון". מטרת ההיטל היא **לעודד הצריכה המקומית, לתמוך בעסקים המקומיים ולצמצם פליטות זיהום אוויר**. [לצפייה בסרטון בנושא לחצו כאן](#).

עיריית פריז, בשיתוף עם **עמותת CAUE75** (עמותה צרפתית מקומית שמקדמת פיתוח ואיכות אדריכלית, עירונית וסביבתית), השיקה מדריך יישומי **לתכנון סביבתי וחדשני של חצרות בתי ספר**. [לעיון במדריך לחצו כאן](#).

עיריית ולנסיה בספרד הכריזה על **כוונתה להפוך למאופסת פחמן**, תוך שיפור איכות החיים של התושבים, ופועלת לקידום יעד זה באמצעות מספר יוזמות שונות, תחת הכותרת "משימות ולנסיה 2030". האסטרטגיה החדשה מגדירה יעדים קונקרטיים להפחתת פחמן ומגוון צעדים, כגון סלילת שבילי אופניים, צמצום נתיבים לרכב פרטי, ויצירת "סופרבלוקים" – "בלוקים" עירוניים בהם ניתנת עדיפות בזכות הדרך להולכי רגל ותחבורה מקיימת. האסטרטגיה גם עוסקת בהיבטים של חוסן עירוני והיערכות להשפעות משבר האקלים. [לקריאת הכתבה בה משתפת עיריית ולנסיה גם על האתגרים הפנימיים שעולים מן התהליך לחצו כאן](#).

העיר **גלזגו בסקוטלנד**, שאירחה את ועידת האקלים העולמית שנערכה בנובמבר 2021, השיקה במהלך הוועידה יוזמה עירונית **לצמצום בזבז המזון בברים ומסעדות**. השנה פרסמה העירייה דו"ח מעקב אחר יישום התכנית, המצביע על כך ש-90% מבתי העסק בחרו להמשיך עם היוזמה לאורך זמן וממשיכים לפעול לצמצום בזבז המזון גם היום. [לקריאת הכתבה בנושא לחצו כאן](#).

העיר צ'נאי בהודו, השיקה יוזמה בתלום **החקלאות העירונית** במטרה לבסס בעיר חוסן אקלימי, ביטחון תזונתי לקהילות מקומיות והזדמנויות פרנסה טובות יותר לקבוצות חלשות, כל זאת תוך תרומה למאמצי הירוק והקירור של העיר. [לקריאת כתבה על היוזמה לחצו כאן](#).

במטרה לעמוד ביעדי האיפוס הפחמני שלה עד 2035 מקדמת **עיריית סידני, אוסטרליה**, **פתרונות בתחום הפסולת האורגנית**, הכוללים מערך הפרדה וקומפוסטציה עירוני. הקומפוסט שנוצר מועבר לשימוש בגנים ציבוריים וחוות בעיר ובסביבתה. [לקריאת הכתבה לחצו כאן](#).

שכונה חדשה בעיר **מילאנו** שבצפון איטליה מתוכננת כשכונה **מאוזנת מבחינה פחמנית**. האיזון הפחמני יושג בין היתר באמצעות ייצור אנרגיה ממקורות מתחדשים, שימוש בחומרי בנייה מופחתי פחמן והגברה משמעותית של הנגישות לתחבורה ציבורית. [לקריאת כתבה על השכונה ודומות לה ברחבי העולם לחצו כאן](#).

עיריית טוקיו שביפן תחייב מבנים חדשים (לרבות מבני מגורים) בהתקנת פאנלים סולאריים החל מאפריל 2025. החלטה זו התקבלה במסגרת המאמצים העירוניים לעמוד ביעד שאימצה להפחית את פליטות גזי החממה שלה ב-50% עד לשנת 2030, בהשוואה לשנת הבסיס 2000. [לקריאת הכתבה לחצו כאן.](#)

אירועים

ב-12.9 יתקיים "כנס חלוצי הגגות" השלישי, שמטרתו לקדם את השימוש המועיל בגגות בישראל, באמצעות שיתוף והצגת ידע, דוגמאות מישראל והעולם, כלים וסוגיות בין כלל בעלי העניין העוסקים בנושא. הכנס מובל על-ידי "ארגון גג" (מוסללה) ופרויקט "המרפסת", ובשיתוף עם פורום ה-15, המועצה לבנייה ירוקה, התאחדות האדריכלים ובוני הערים בישראל, איגוד אדריכלי הנוף בישראל, המרכז לעיצוב אורבני, עיריית ירושלים, איגוד המתכננים, והמעבדה למדיניות התכנון בטכניון. [לפרטים והרשמה לכנס לחצו כאן.](#) [לכנס מתלווה גם פסטיבל "גגות עדן" המציע מגוון תכנים - לפרטים לחצו כאן.](#)

ב-11.9 יקיים המרכז להתייעלות במשאבים יקיים וובינר בנושא מיסוי פחמן, בשיתוף מנהל סחר חוץ ומכון הייצוא. [לפרטים נוספים לחצו כאן.](#)

הכנס השנתי של המועצה הישראלית לבנייה ירוקה יתקיים ב-16.10, כאשר כותרת הכנס השנה היא "השאיפה לאפס", והוא יעסוק ביישום מדיניות תכנון ובנייה ירוקה תוך שאיפה לאיפוס פחמני ואנרגטי בתהליכי התכנון והבנייה, כיצד אתגרי האקלים משפיעים על הצורך בבנייה ירוקה, תכנון עירוני מקיים ופיתוח בר קיימה, והקשר של זה לחומרי הגלם והפסולת של ענף הבנייה. [לחצו כאן](#) [הרשמה ופרטים נוספים.](#)

כתבות וחומרים מעניינים – מישראל

הקיץ האחרון היה החם ביותר מאז שהחלו במדידות. **באיחוד האירופי ובארגון המטאורולוגיה העולמי** מעריכים שחושד יולי האחרון היה החודש החם ביותר ב-120 אלף השנים האחרונות. להרחבה בנושא אפשר [לקרוא כאן](#), ו**כאן** או להאזין [לפודקאסט של אחד ביום בנושא כאן](#). אירועי האקלים הקיצוניים של הקיץ הזה בחצי הכדור הצפוני – שריפות בקנדה, סופות בארצות הברית, גל חום קיצוני באירופה ובצורת בסין נתנו טעימה ממה שצפוי לקרות באופן הרבה יותר תדיר, ומסמנים במידה מסוימת את המעבר של משבר האקלים מתחזית למציאות חיים. [לעוד על המעבר](#) [ראו כאן](#), ו**לעוד על הצפוי לקרות שווה לקרוא כאן.**

כתב הארץ צח יוקד ביקר בעיר פיניקס במדינת אריזונה שבארה"ב **במהלך גל החום חסר התקדים שפקד את העיר** בחודש יולי - שכלל 31 ימים רצופים עם טמפרטורת שיא של מעל 43 מעלות. יוקד מתאר כיצד העיר ותושביה התמודד עם מצב הקיצון הזה, בתרחיש שנראה כלקוח מסרט אפוקליפטי. [לכתבה המלאה לחצו כאן.](#)

בצל ההשפעות חסרות התקדים של ההתחממות על החיים בעיר, **ערים מרכזיות ברחבי העולם מבצעות פרויקטים מרשימים לייעור והחזרת הטבע במטרה לקרר את העיר.** [לכתבה המלאה של ירדן מיכאלי](#), הכוללת דוגמאות מעוררות השראה וראיון עם ד"ר אלני מיריווילי, **יועצת החום של האו"ם, ואף ראיון עם פורום ה-15, קראו כאן.** עוד דוגמאות לפתרונות שערים מקדמות באופן עצמאי להפיכת המרחב הציבורי למוגן יותר מפני פגעי מזג האוויר ומעודד הליכתיות [אפשר לקרוא גם כאן.](#)

המכון הישראלי לדמוקרטיה והמשרד להגנת הסביבה פרסמו דו"ח חדש על מדיניות אקלים, כלכלה מעגלית ושוק התעסוקה. הדו"ח סוקר את ההשפעות הצפויות בעקבות יישום מדיניות הפחתת פליטות פחמן בישראל – פגיעה בענפים מסוימים לצד צמיחה של ענפים חדשים ויצירת עשרות אלפי משרות חדשות. [לקריאת הדו"ח המלא לחצו כאן](#).

המארג – התכנית הלאומית להערכת מצב הטבע, פרסמה את דו"ח מצב הטבע 2022 - כרך מגמות ואיומים, אשר מציג את המצב הקיים ואת השינויים שחלו בעשורים האחרונים במספר תחומים נבחרים בנושא השפעת האדם על הטבע בישראל. [לקריאה של הדו"ח ועיון באתר של תכנית המארג לחצו כאן](#).

מחקר חדש של **הפקולטה לארכיטקטורה ותכנון ערים בטכניון** בחן את השפעות מגפת הקורונה על מחירי הנדל"ן ברחבי ערים בהולנד, בהשוואה בין אזורים עירוניים מרובי שטחים ירוקים לבין אזורים עירוניים מעוטי שטחים ירוקים. המחקר מהווה עדות נוספת לתפקיד המשמעותי של **שטחים ירוקים במרכזי ערים**. שטחים אלו עתידים להפוך נחוצים אף יותר ויקרים יותר וממחיש את חשיבותם הגוברת בצל משבר האקלים ועליית הטמפרטורות. [עוד על המחקר כאן](#).

המשרד להגנת הסביבה פרסם לראשונה דו"ח הכולל **הערכה של פליטות המתאן מכלל שרשרת ההפקה והאספקה של גז מחצבים** בישראל העומדת על כ- 30% מסך פליטות גזי החממה של ישראל בשנת 2020. [לקריאת הכתבה לחצו כאן](#).

המשרד להגנת הסביבה פרסם תוצאות סקר מיוחד שבוצע אשר בדק **מה הציבור חושב על משבר האקלים** ומה הוא מוכן לעשות על מנת לתרום למאבק? [לקריאת הידיעה וצפייה בתוצאות הסקר לחצו כאן](#).

מרכז השל לקיימות יצר סדרת רשת מקורית, "סוף העולם או איך נשגשג במאה ה-21". הסדרה נועדה להנגיש את נושא משבר האקלים לקהלים חדשים ורחבים ולהוות מאין "רגל בדלת" לתחום הבווער הזה. [לסדרה לחצו כאן](#).

הפודקאסט (הסכת) של **אדם טבע ודין** עוסק **בהשלכות של משבר האקלים על ישראל**, מונה את הפעולות שנגקטו וגם על אלו שצריכות להינקט במטרה לקדם פתרונות למשבר. [להאזנה לפרקים לחצו כאן](#).

ועידת המגוון הביולוגי ה-15 של האו"ם (COP15) נערכה בתחילת דצמבר 2022 במונטריאול שבקנדה. בתום הוועידה נחתם הסכם במסגרתו התחייבו מדינות העולם **לשימור של 30% מהשטחים היבשתיים והימיים בעולם**. [לקריאת הכתבה לחצו כאן](#).

מדינת ישראל התחילה השנה לראשונה להנפיק אגרות חוב ירוקות בשווי של 2 מיליארד דולר. משמעות ההנפקה היא שהמדינה מתחייבת להוציא סכום זהה להיקף הגיוס על פרויקטים סביבתיים. [לקריאת הכתבה לחצו כאן](#).

הליכתיות בעיר היא מפתח לביסוס עירוניות איתנה וחיזוק הכלכלה המקומית. הערים הגדולות בעולם מוציאות את הרכב הפרטי ממרכזי הערים על מנת לתת קדימות להולכי הרגל אולם נראה שב ישראל המגמה הזו עוד מתעכבת. [לקריאת הכתבה בנושא לחצו כאן](#).

כיום, התלות ברכב הפרטי מהווה חסם לקידום עירוניות משגשגת וליצירה של מרחב ציבורי נוח ובטוח להולכי הרגל. לאור זאת, **מנהל התכנון** בוחן אפשרות להטמעת מודלים מתקדמים **לשכונות דלות רכב פרטי**. [לקריאה נוספת ועיון בחומרים בנושא לחצו כאן](#).

אוכלוסיית ישראל צפויה להכפיל עצמה עד 2050 ואף לשלש את אוכלוסייתה במהלך המחצית השנייה של המאה. [האתגר הדמוגרפי](#) מצריך היערכות ברמה הלאומית, תכנון מתקדם ופתרונות חדשניים אך הוא יכול להוות הזדמנות ומנוף של צמיחה עירונית וחיזוק החוסן העירוני. [לקריאת ראיון על הנושא עם עו"ד איתן אטיה, מנכ"ל פורום ה-15, לחצו כאן.](#)

כתבות וחומרים מעניינים – מהעולם

קרב הילדים של האו"ם מגדירה את משבר האקלים כאיום ישיר על זכויות ילדים. הארגון מעריך שמיליארד ילדים ברחבי העולם, כמעט מחצית מכלל הילדים, נמצאים בסיכון גבוה ביותר להשפעות של שינויי אקלים. האסונות הסביבתיים שנובעים או מוחמרים כתוצאה מהמשבר משפיעים על בריאותם של כולם, אך ילדים הם פגיעים ומושפעים במיוחד. להרחבה ראו [כאן](#).

האיחוד האירופי הקים מנגנון משלים למנגנון מיסוי הפחמן הקיים – החל עד כה על סחר במוצרים בתוך גבולות האיחוד. כעת יחל האיחוד לגבות מס פחמן גם על יבוא של מוצרים מחוץ לגבולותיו. מטרת המהלך היא להגן על התעשייה המקומית ולהציב סטנדרט סביבתי גבוה גם עבור מדינות נוספות שמעוניינות לסחור עם האיחוד האירופי. [לקריאת הכתבה לחצו כאן.](#)

מדינות ברחבי העולם בוחנות אפשרות להגדיר הרס סביבתי כעבירה פלילית. [לקריאת מאמר בנושא בעיתון ה"גארדיאן" לחצו כאן.](#)

באקוודור התקיים משאל עם שעסק בשאלה האם לעצור את קידוחי הנפט המתקיימים באחד מהפארקים הלאומיים במדינה. תוצאות המשאל היו מובהקות – רוב הנשאלים ציינו כי הם מעדיפים להשאיר את הנפט באדמה ולהפסיק את הקידוחים. לקריאת כתבה בנושא לחצו [כאן](#).

מושבות הפינגווינים הקיסריים החיה באנטרקטיקה חוותה לראשונה כישלון רבייה בקנה מידה משמעותי מאד, בעקבות שפל בכמות בקרח הימי, הנגרמת לפי ההערכות כתוצאה משינויי האקלים. מדענים צופים כי לאור מגמות האקלים, המין ייכחד לגמרי עד שנת 2100. [עוד בנושא העצוב הזה אפשר לקרוא כאן.](#)

לפי פאנל מומחים של האו"ם המאמץ העולמי לסגירת "החור באוזון", אותה שכבת אטמוספירה אשר מגינה על כדה"א מפני קרינת UV מזיקה, נשא פירות. שכבת האוזון בדרך להתאוששות תוך ארבעה עשורים, אם המדיניות הנוכחית תמשיך, הודות להוצאה הדרגתית משימוש של 99% מהחומרים שהוגדרו כאסורים ומדלדלים את שכבת האוזון. עוד עולה מן הדו"ח שפורסם כי להגבלות העולמיות על ייצור ושימוש בחומרים כימיים מסוימים במטרה לצמצם את "החור באוזון" השפעה חיובית גם על המאמצים העולמיים להפחתת פליטות וכי הן תורמות אף להגבלת עליית הטמפרטורה העולמית הממוצעת בכ- 0.5 מעלות. [לקריאת הידיעה באתר האו"ם לחצו כאן.](#)

באסיפה הסביבתית של האו"ם הוחלט לנקוט אמצעים לצמצום ומניעת השימוש בפלסטיק באמצעות חתימה על אמנה העולמית נגד זיהום פלסטיק. 175 מדינות הביעו הסכמה לחתום על הסכם משותף למניעת זיהום פלסטיק עד 2024. האו"ם מקווה כי הסכם זה יהווה צעד משמעותי במאבק הסביבתי הגלובלי. [לקריאת כתבה המסבירה אודות האמנה לחצו כאן.](#)

יזמה של **ממשלת גרמניה** תחייב יצרניות של מוצרי פלסטיק חד פעמיים לממן את עלויות ניקיון המרחב הציבורי – פארקים ורחובות הערים. [לקריאת הכתבה בנושא לחצו כאן.](#)

לפי נתוני האו"ם, בסוף השנה שעברה (2022) עברה אוכלוסיית העולם את סף ה-8 מיליארד בני אדם. גידול האוכלוסייה יחד עם שינויי האקלים מעצימים את אתגרי הפיתוח בר-קיימא בפניהם ניצבת האנושות. [לקריאת הכתבה לחצו כאן](#).

בברכה,
יעל ורדי ומאיה קרבטרי

משרד 03-6844298 / פקס 03-6844215 / www.forum15.org.il

אשדוד / באר שבע / גבעתיים / הרצליה / חדרה / חולון / חיפה / כפר סבא
נתניה / פתח תקוה / ראשון לציון / רחובות / רמת גן / רעננה / תל אביב-יפו

